

Davorin Terčon
državni svetnik

Boris Popovič
državni svetnik

mag. Miroslav Ribič
državni svetnik

Številka: 802-01-4/2021/1
Sežana, Koper in Logatec, 2. 6. 2021

7

Gospod
Dušan Strnad
predsednik
Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Gospod
Milan Ozimič
vodja
Interesne skupina lokalnih interesov

Zadeva: Pobuda za obravnavo problematike oskrba Obale in Krasa s pitno vodo

Na podlagi 66. in devetega odstavka 98. člena Poslovnika Državnega sveta (sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) spodaj podpisani državni svetniki predlagamo, da Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesna skupina lokalnih interesov na eni od naslednjih skupnih sej obravnavata problematiko oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo in do nje zavzameta stališče. Zaradi zahtevnosti in obsežnosti problematike predlagamo, da se zadeva obravnava na skupni seji kot edina točka.

Obrazložitev:

Državni svet je na 39. seji 14. 4. 2021 podprl vprašanje državnega svetnika Davorina Terčona glede oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo (802-01-2/2021/3) in ga naslovil na Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). Na vprašanje, zakaj se je MOP odločilo za oskrbo Obale (slovenske Istre) s pitno vodo iz zajetja Suhorca in Padež ter zakaj za ta namen tudi že vodi konkretne aktivnosti, je Ministrstvo za okolje in prostor posredovalo odgovor 15. 4. 2021 (št. 002-2/2021-2550-5). Odgovor MOP je pomanjkljiv in v določenem delu tudi zavajajoč ter zato nezadovoljiv.

Ministrstvo za okolje in prostor ne odgovarja na vprašanje, zakaj se je odločilo za nadaljevanje aktivnosti na projektu, ki je bistveno dražji (po zdajšnjih ocenah 133 mio EUR) od projekta »Oskrba Obale in Krasa s pitno vodo« (ocenjen na ca. 50 mio EUR), za katerega je pred leti, skupaj z istrskimi in kraško-brkinskimi občinami, že opravilo črpalni preizkus, izdelalo projekte in začelo z aktivnostmi za realizacijo.

Projekt zaježitve Suhorce in Padeža je z okoljskega vidika sporen, saj posega na porečje reke Reke in s tem tudi vpliva na stanje na območju Parka Škocjanske jame - to je prvega največjega in najpomembnejšega naravnega parka v Republiki Sloveniji, vpisanega na seznam Unesco, in območje Nature 2000. Projektu zaježitve Suhorce in Padeža nasprotujejo kraško-brkinske občine, na območju katerih bi bil poseg izvršen. Nasprotuje mu tudi lokalno prebivalstvo, ki se je že organiziralo v civilno iniciativo Ohranimo Brkine.

Medtem ko je Projekt »Oskrba Obale in Krasa s pitno vodo« predvideval tudi povezovanje sistemov Rižanskega, Kraškega in Ilirskobistriškega vodovoda in izboljšave na omrežju navedenih vodovodov, projekt zaježitve Suhorce in Padeža zagotavlja le skupni vir v Rodiku brez rešitev na omrežjih posameznih vodovodnih sistemov. Dodatno opozarjamo, da bi bila po ocenah strokovnjakov podzemna voda iz projekta »Oskrba Obale in Krasa s pitno vodo« kvalitetnejša od površinske vode iz zajetij Suhorca in Padež.

Črpalni preizkus na zajetju Klariči (Brestovica) je tudi pokazal, da so skupaj z viri Ilirskobistriškega vodovoda količine vode zadostne za 50-letno oskrbo celotnega območja, ob pogoju dostopnosti do pitne vode, ki jo prebivalcem Slovenije zagotavlja Ustava.

Ministrstvo za okolje in prostor v odgovoru navaja, da je bilo v študiji variant obstoječih vodnih virov zajetje Brestovica ocenjeno kot neprimerno, ker prispevno območje vodnega vira ni v celoti na območju Republike Slovenije, saj je del tega na območju Republike Italije, in ga ni možno ustrezno zaščititi pred onesnaženjem. Naj poudarimo, da se praktično celotna pokrajina Trst v sosednji Italiji (cca. 250 tisoč prebivalcev) napaja iz vira Timav (izliv reke Reke), katerega pritoki so ravno v Republiki Sloveniji. Številne reke tečejo preko različnih držav, v EU pa so vse države članice dolžne skrbeti za ustreznost vodnih virov pitne vode. Tak argument je zato nerazumljiv in sledi zaverovanosti le v lasten prav, poleg tega pa je stroka (Geološki zavod Slovenije) ocenila, da to ne drži.

Za nadaljevanje aktivnosti na projektu zaježitve Suhorca in Padeža torej obstajajo številni pomisleki z vidika ekonomske upravičenosti, družbene sprejemljivosti, strokovne vprašljivosti in okoljske nesprejemljivosti, predvsem pa obstaja alternativa, ki je ekonomsko, strokovno, okoljsko in družbeno sprejemljivejša in je zanjo Republika Slovenija že porabila finančna sredstva in jo tudi nikoli doslej ni postavila pod vprašaj – projekt »Oskrba obale in Krasa s pitno vodo«. Tej alternativni manjka le sprejem Državnega prostorskega načrta (DPN) za realizacijo.

Na podlagi navedenega predlagamo, da Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Interesna skupina lokalnih interesov na eni do skupnih sej obravnavata problematiko oskrbe Obale in Krasa s pitno vodo in nanjo povabijo:

- mag. Andrej Vizjak, minister za okolje in prostor
- župane občin Koper, Izola, Piran, Ankaran, Ilirska Bistrica, Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Pivka
- Martin Preglej, direktor, Rižanski vodovod Koper d.o.o.-s.r.l.
- Igor Batista, direktor, Komunala Ilirska Bistrica d.o.o.
- Primož Turšič, direktor, Kraški vodovod Sežana d.o.o.
- Mario Benkoč, Civilna iniciativa Ohranimo Brkine
- Marko Bandelli, poslanec Državnega zbora in bivši župan Občine Komen
- Stojan Ščuka, direktor, Javni zavod Park Škocjanske jame
- Gašper Hrastelj, direktor, Urad za Unesco
- dr. Janko Urbanc, Geološki zavod Slovenije
- prof. Franci Gabrovšek, Inštitut za raziskovanje Krasa ZRC SAZU
- dr. Brigita Jamnik, Slovensko društvo za zaščito voda.

K pobudi naj se kot gradivo priloži tudi vprašanje državnega svetnika Davorin Terčona, ki ga je Državni svet podprl na 39. seji 14. 4. 2021, ter odgovor Ministrstva za okolje in prostor z dne 14. 5. 2021.

Državni svetnik
Davorin Terčon, l.r.

Boris Popovič, l.r.
Državni svetnik

mag. Miroslav Ribič, l.r.

Državni svetnik